

[Første næstformand.]

ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om tinglysning af kapitalværdistigninger på jord og faste ejendomme som en offentlig prioritet [af Freddy Madsen m. fl.].

(Lovforslag nr. L 34. Fremsat 8/3 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

DKP har igen fremsat dette forslag, som vi kender fra tidligere. Lovforslaget går kort fortalt ud på, at der af al fast ejendom skal svares en afgift til det offentlige, som skal tinglyses på ejendommen som en prioritet. Denne afgift beregnes som forskellen mellem på den ene side den offentlige vurdering ved 16. alm. vurdering og på den anden side kommende vurderinger eller købesummer, og der gives et fradrag, der svarer til den almindelige prisstigning. Forslaget er helt identisk med det forslag, som DKP fremsatte i folketingssamlingen 1975-76, dog har man ajourført under hensyntagen til, at der nu her efter den 1. april foreligger en 16. alm. vurdering. Den foreligger altså ikke endnu, men den er igangsat med virkning her fra den 1. april.

Den daværende skatteminister, min forgænger, og ordføreren for socialdemokraterne kritiserede forslaget for en række uklarheder i detaljen, men tilkendegav en vis principiel velvilje over for forslaget, således som det forelå. Man mente, det var lidt uklart, hvorledes de prioriteter, der skal tinglyses, skal stilles i prioritetsordenen, og det var lidt uklart, hvordan man skulle beregne afgiften. Men man gav også tilsagn om at medvirke til en grundig drøftelse og vurdering af de problemer omkring de meget store stigninger på fast ejendom, som de fleste af os erkender.

Jeg kan helt tilslutte mig både min forgænger og den tidligere socialdemokratiske ordførers kritik og deres tilsagn. Nu ligger det imidlertid således, at socialdemokraterne sammen med de øvrige augustforligspartier er inde i en dybtgående overvejelse i forbindelse med den

særlige indkomstskat, idet vi jo har forpligtet os til at se på spørgsmålet, hvor der foreligger særlig store kapitalgevinster og problemer i den forbindelse, og underkaste det en rimelig beskatning, hvor disse særlig store kapitalgevinster foreligger. Disse drøftelser er vi i gang med. De er ikke færdiggjort, men så snart de er færdiggjort, vil vi naturligvis vende tilbage til folketinget hermed.

Grünbaum (S):

Det er tredje gang, dette forslag fremsættes, og for mit vedkommende kunne jeg nøjes med at henvise til Folketingets Forhandlinger 1975-76, sp. 3725-3729, men det vil jeg nu ikke nøjes med.

Der er to problemer i dette. Det ene problem er vel nok det afgørende, nemlig at medvirke til en mere jævn formuefordeling her i landet. Det er en meget vigtig side af sagen, som vi er dybt interesserede i, og vi mener, at forslaget her er positivt. Forslaget har absolut en positiv hensigt ved at foreslå tinglysning som en offentlig prioritet af den del af værdistigningen, der ligger ud over den almindelige prisstigning. Dette har vi også udtalt vores positive indstilling over for tidligere, og det vil jeg gerne gøre igen. Vi vil gerne være med til at se på det. Vi tror bare ikke, at det er nogen egentlig løsning på dette problem. Der hører betydelig mere til.

Det andet problem, som har været fremme mange gange med hensyn til kapitalgevinsterne – og de er jo meget store, det må vi indrømme, særlig når vi ser på de 4-årige vurderinger – er den mulighed for optagelse af lån og dermed belastning af kapitalmarkedet, måske oven i købet til en udvidelse af forbruget, der ligger her. Her mener jeg at kommunisternes forslag ikke er særlig godt. Jeg vil endda tro, at det er ringere end det, vi har i øjeblikket, med den kapitalvindingsskat, vi har. I virkeligheden er kommunisternes forslag, som jeg også nævnte det forrige gang, et uhyre moderat, et fantastisk moderat forslag. Hvis jeg var medlem af et af de borgerlige partier, tror jeg nok, jeg ville tage imod det med kyshånd.

Det er kun den del af værdistigningen, der ligger ud over den almindelige prisstigning i samfundet, man overhovedet vil ramme, men det må jo så til gengæld betyde, at kapitalvindingsskatten, som vi nu har, skal ophæves, i hvert fald fra 16. alm. vurdering, som man tager udgangspunkt i her. Og så skal man ikke

[Grünbaum.]

engang beskatte den. Der står jo i forslaget, at forrentningen af denne prioritet, som det offentlige får, først indtræder, når den nuværende ejer sælger videre eller ved dødsfald. Det vil sige, at de nuværende ejere altså får denne prioritet, men de skal ikke svare nogen rente af den.

Ja, det er jo altså, set fra en skatteministers og en skatteinteressers synspunkt, meget, meget moderat i forhold til det, vi kender i øjeblikket. Men selve ideen i det, at der indlægges en offentlig prioritet, kan da være rigtig nok.

Så vil jeg også gerne fremhæve en anden ting, som er meget væsentlig. Når man tager udgangspunkt i den almindelige prisstigning og siger, at kun det, der ligger derudover, skal der gøres noget ved, så skal man slet ikke forestille sig, at man overhovedet kommer det problem om optagelse af lån til livs. Det har intet med det at gøre. Man kan overhovedet ikke klare det på den måde, for det er jo gevinsterne på grund af inflationsstigningen, skal vi sige inflationskapitalgevinsterne, der er de store. Det andet er jo nogle forholdsvis mindre ting. Inden for inflationsstigningen vil man jo fortsat kunne optage alle de lån, man overhovedet har brug for. De lån, der optages i øjeblikket som tillægslån i fast ejendom, ligger langt under inflationsstigningen, så det vil overhovedet ikke få nogen virkning. Det vil ikke modvirke optagelsen af lån til forbrug overhovedet, hvis man kan fortsætte med at optage lån inden for det, der svarer til inflationsgræsen eller -graden, og det er jo det, man foreslår. Der er problemet simpelt hen, at man har faste lån. Man har optaget sine lån som faste lån. Det er jo det, vi har her i landet.

Hvis man virkelig skulle det problem til livs, der hedder optagelse af lån på inflationsgevinsterne, så skulle man jo have indeksregulerede lån. Så skulle man have lån, hvor ydelsen steg sammen med inflationen, sådan at man ikke senere hen med de faste lån og inflationsudviklingen kunne begynde at optage nye lån i fast ejendom. Men det er jo ikke det, man foreslår, det er jo noget helt andet, man foreslår.

Jeg tror altså slet ikke, at kommunisternes forslag, selv om det blev gennemført, ville få nogen som helst betydning, eller jeg kan sige med sikkerhed, at det ikke ville få nogen som helst betydning i den henseende. Derfor kan det godt være sympatisk at se på dette med at tage en offentlig prioritet ind for en del af værdi-

stigningen ud fra et andet synspunkt, nemlig at vi ønsker en anden formuefordeling her i landet, og så kan det godt på lang sigt være rigtigt, at man gør det på den måde. Men jeg tror ikke, at det løser problemerne, og man skal altså lige huske på, at så skipper man kapitalgevinstbeskatningen, som vi har den i øjeblikket. Jeg ved ikke, om man har tænkt på det.

Dohrmann (FP):

Det lød næsten, som om den socialdemokratiske ordfører var ked af, at det ikke var ham, der havde fremsat forslaget.

Det, som dette forslag drejer sig om, er, at kommunisterne foreslår at fjerne inflationen ved at fjerne ejendomsretten. Fulgte man i stedet for fremskridtspartiets forslag og stemte for dem i stedet for konsekvent at stemme imod, så ville vi ikke have nær så høj en inflation, som vi kender den i dag.

Vi afviser det foreliggende forslag og skal opfordre kommunisterne til, såfremt det er inflationen, man har kig på, og ikke ejendomsretten, at stemme for vore forslag.

Aksel Pedersen (V):

Hr. Grünbaum var inde på nogle ganske interessante betragtninger. Taget for pålydende kan det lyde endda tilløkkende at gå ind for forslaget. Det er nu knap så enkelt, for der sker nemlig det, at man hen ad vejen får en hel del tinglyst på de forskellige ejendomme, som kommer til at stå som en låntagning hos staten. Det vil jo sige, at staten får indseende med ejendomsretten, og det forudsætter i det mindste en tro på staten og på dem, som til enhver tid sidder i regeringen, som venstre ikke deler.

Venstre finder, at den enkeltes initiativ i høj grad hænger sammen med en ejendomsforneelse, at man dér er med til at give en impuls til samfundet, så det udvikler sig. Vi tror langt fra på, at det bliver bedre, hvis staten går ind som parthaver i de enkelte ejendomme.

Stetter (KF):

Som allerede nævnt er det tredje gang, DKP fremsætter dette forslag, nu ajourført, så basis for beregningen af afgiften er 16. alm. vurdering. Jeg kan henvise til, hvad jeg fremførte på den konservative gruppes vegne den 11. april 1975, Folketingstidende 1974-75, 2. samling sp. 3303-3304, og den 13. januar 1976, sp. 3732-3734.

Kommunisterne vil med dette forslag for-

[Stetter.]

følge deres mål, som er efterhånden at ophæve al privat ejendomsret til jord og fast ejendom, herunder parcelhuse, sommerhuse og ejerlejligheder. Dette er stik modsat den konservative gruppes mål, og vi vil derfor modarbejde gennemførelsen af forslaget.

Bollmann (CD):

Uanset hr. Grünbaums bemærkninger er bestemmelserne i § 4 en ny måde at indføre grundskat på, og alene af den grund kan centrum-demokraterne ikke medvirke til forslaget.

Jeg skal også blot sige, at jeg håber, at det, forslagsstillerne selv har skrevet om et andet mere vidtgående forslag, et forslag om nationalisering af jorden, også vil blive gældende for nærværende forslag, nemlig at der ikke under de nuværende politiske forhold vil være mulighed for at gennemføre forslaget.

Ole Olsen (SF):

Vi vil naturligvis, jeg var lige ved at sige »som sædvanlig«, være velvillige over for dette forslag, idet det falder ret snævert sammen med et forslag, vi selv opererer med, så alene af den grund turde det selvfølgelig være rimeligt, at vi støttede det.

Jeg er glad for, at skatte- og afgiftsministeren talte pænt om forslaget. Jeg ville måske nok ønske, at der blev vist lidt mere velvilje, og at man ikke lod sig binde af det forlig, hvor man forsøger at se på kapitalvindingsskatten. Vi er da for kapitalvindingsskatten, som den er, men vi må holde på, at en løbende afgift på ejendommen altid vil være bedre end en kapitalvindingsskat. Den vil virke mere hensigtsmæssig og i højere grad hjælpe med til at holde grundpriserne nede.

Når jeg har sagt, at vi ser velvilligt på forslaget, så er det selvfølgelig ikke, fordi vi tror, at kommunisterne har fundet de vises sten her. Det tror vi i og for sig ikke. Det kan godt være, at man fra regeringens side kunne lave et forslag, der lignede det, og som var bedre.

Jeg har et par enkelte principielle betænkeligheder. De går bl. a. ud på, om det virkelig er muligt ved hjælp af en grundstigningsskyld, som dette jo er, fuldt ud at konfiskere værdistigninger, der ligger ud over inflationsstigningerne. Man skal jo bruge ejendomsskyldvurderingen til at fastslå, hvor meget den er steget, og ejendomsskylden hviler som bekendt på

værdien i handel, altså det er handelsværdien, man konstaterer. Kan man overhovedet, når man har et markedssystem, fuldt ud konfiskere stigningen og samtidig registrere, hvor stor den er? Jeg har i og for sig en smule tvivl om, om det teknisk kan lade sig gøre. Men det er klart, det er en kritik, som man i og for sig kunne rejse mod et hvilket som helst forslag af denne art.

Der er også spørgsmålet om, hvor høj en rente man skal forrente den tinglyste prioritet med. Man vælger her Nationalbankens diskonto, og det kan selvfølgelig være meget godt. Jeg ved ikke, om diskontosatsen skulle være bedre end en hvilken som helst anden rentefod, man kunne finde på at vælge, men spørgsmålet er, om man principielt skal forsøge at opkræve den fulde markedsrente eller man ikke skal det. Der er jo en sammenhæng mellem, hvor høj renten er, og hvilken takt vi har i inflationsstigningen. Mange tror jo faktisk, at den høje rente i hvert tilfælde delvis simpelt hen er en slags erstatning for pengeforringelsen, altså er en slags erstatning for inflationen. Jeg synes nok, der kunne være problemer at se på her også.

På dette punkt vil man sædvanligvis sige, at det kan vi gøre i udvalget, og det kan vi naturligvis også. Hvis det ikke havde været en førstebehandling, så havde jeg nok følt mere lyst til at komme med et dagsordensforslag, som opfordrede regeringen til at nedsætte en hurtigt arbejdende grundskyldskommission, for det er jo nok det, vi i virkeligheden trænger til. Dette er måske ikke det sidste og endelige ord – det ved jeg heller ikke om kommunisterne har forestillet sig. Jeg synes, det er godt, at debatten – om end ad en omvej – om en grundstigningsskyld eller grundskyld bliver bragt på bane. Og jeg synes i og for sig, skatte- og afgiftsministeren skulle forsøge at komme i forkøbet, at jeg – måske, måske ikke – stiller sådan et dagsordensforslag på et senere tidspunkt, ved faktisk selv at tage initiativet til at få nedsat en grundskyldskommission, der skulle forsøge at grave problemerne igennem. Jeg har forsøgt at trække et par problemer frem, og der er givet flere problemer, der ligger. Skal man have en fornuftigt virkende grundstigningsskyld eller grundskyld, hvad jeg synes vi skal have, ja, så er der en del problemer, der skal kulegraves.

I det nye folketing skulle der, hvis man begynder at tælle mandater, i hvert tilfælde rent

[Ole Olsen.]

teoretisk være et flertal for en grundstignings-skyld eller en grundskyld, og vi vil da meget gerne hjælpe regeringen med at få udmøntet dette flertal på en sådan måde, at man i hvert tilfælde kunne komme i gang med problemerne, og her synes jeg i hvert tilfælde kommunisternes forslag om ikke andet kan være et meget godt udgangspunkt.

Vi hørte igen beklagelserne fra CD over, at der skulle være flere grundskatter. Jeg må sige, at i den beklagelse er SF uenig. Vi kan ikke stiltiende se på, at vi år efter år flytter mere og mere af beskatningen væk fra grunden over på indkomster og over på det daglige forbrug. Det er en uheldig udvikling, som har været i gang her i landet i mange år. Vi vil gøre, hvad vi kan for at vende denne udvikling, og en grundskyld eller en grundstigningsskyld vil være den allerbedste måde at vende denne udvikling på.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er allerede sagt nogle gange, men jeg skal da gentage det, at det er tredje gang, dette lovforslag fremsættes. Der er ikke noget nyt i det, og jeg kunne nøjes med at henvise til, hvad der er sagt tidligere. Men der findes alligevel en lille bitte smule nyt i dette forslag. Det er i bemærkningerne, hvor man på side 2 har sat nogle nye tabeller ind over kapitalgevinster på private ejendomme. Jeg synes, de er meget interessante at studere. Man har bl. a. fundet ud af, at fra 1970 til 1975 går værdien af blandede beboelses- og forretningsejendomme ned med 13½ mia kr., det falder den reelle kapitalværdi med. Så er spørgsmålet, hvis der skal være retfærdighed i lovforslaget, om man så har forestillet sig, at samfundet skal stille de 13½ mia kr. til rådighed for ejerne af disse ejendomme eller opbevare dem som en pulje, som man kan godskrive ejerne, så de ikke for fremtiden får disse prioriteter sat ind, før de har opbrugt de penge, som samfundet vel må skylde dem. Der er tale om reelle kapitaltab for boligejendomme, for blandede beboelses- og forretningsejendomme og for industriejendomme, så det er jo en helt ny måde at give tilskud til erhvervslivet på, hvis der skal være retfærdighed bag det kommunistiske forslag. Jeg tror, at alene dette viser, at forslaget ikke er tilstrækkelig gennemtænkt.

Der er i dag faldet nogle bemærkninger i anledning af dette forslag, som jeg gerne vil støtte;

det var bemærkningerne om, at vi burde virkelig se lidt mere på, hvordan grundskatterne virker i vort samfund. Jeg vil meget gerne støtte det forslag, der kom frem om, at vi i hvert fald sætter os for at undersøge virkningerne af grundskatterne. At der ligefrem skal en kommission til, tror jeg ikke er nødvendigt, men jeg kunne godt tænke mig, at vi i skatte- og afgiftsudvalget stillede nogle spørgsmål. Der er tidligere i dag faldet nogle bemærkninger om, at det er til gavn for ejere, at grundskatterne er lave. Det er jo ikke rigtigt. Det er til gavn for ejere af parcelhuse, at der er rimeligt høje grundskatter; det skal såmænd ikke være nogen stor indtægt, ejeren har, for at dette er realiteten. Når man udvider påstanden til, at det også er til gavn for lejere, at der er lave grundskatter, så må jeg gøre opmærksom på – nu er det taget pr. hukommelse, så det kan være galt – at når det drejer sig om en almindelig 2 værelses lejlighed i et rimeligt prisniveau, er det til gavn for alle lejere, der har bare 30.000 kr. i skattepligtig indkomst, at vi har rimeligt høje grundskatter. Disse tanker bør tages op, og det bør fastslås, hvordan det i virkeligheden hænger sammen, for det er en helt skrappal betragtning, at dette samfund burde stræbe efter at have lave grundskatter.

Jeg foreslår, at vi, der er interesseret i denne side af sagen, bruger det kommunistiske forslag til at kulegrave dette problem i skatte- og afgiftsudvalget. Så har den tredje fremsættelse dog gjort nogen gavn.

Ib Christensen (DR):

Retsforbundet har den ene principielle indvending at gøre mod dette forslag, at det omfatter både jord og bygninger. Det havde været klogere, hvis kommunisterne havde holdt sig til at foreslå tinglysning af kapitalværdistigninger eller beskatning på dette område alene hvad angår jordværdierne, sådan som SF jo tidligere her i tinget har stillet forslag om.

Når det er sagt, så vil jeg gerne sige, at forslaget i sig selv i øvrigt er et meget tiltalende forsøg på at hindre passive kapitalgevinster og at dæmpe prisstigninger på jord og fast ejendom, ligesom forslaget vil kunne hindre den formueskævhed, som ikke mindst den nuværende politik på dette område i allerhøjeste grad har uddybet.

Endelig har et forslag af denne art en kvalitet, som forslagsstillerne ikke selv har gjort opmærksom på, men som andre så kan gøre op-

[Ib Christensen.]

mærksom på, nemlig at det vil være med til at dæmpe kapitalflugten mod jord og fast ejendom. Det vil derved kunne medvirke til, at vi får en lavere rente og flere investeringsmidler til erhvervslivet, og også derigennem fremme beskæftigelsen.

Der kan med rette, som også andre ordførere har været inde på, sættes spørgsmålstejn ved, om rentefoden skal svare til den til enhver tid gældende diskonto i Danmarks Nationalbank, eller om markedsrenten ikke var en rigtigere målestok. Det sidste forekommer umiddelbart mere rimeligt.

Man siger i bemærkningerne til forslaget, at de nuværende magtforhold nok ikke gør en nationalisering af jorden mulig. Jeg ved ikke, om også bemærkningerne er gengangere, men der er da i hvert fald den 15. februar sket en ændring, hvorefter partier, der ønsker samfundets overtagelse af jordværdistigningerne, nu har en massiv majoritet i dette ting. Det kunne jo rejse nogle perspektiver. På den anden side er det nok vigtigt, at vi får begyndt, og det er måske også rigtigt at begynde i den beskedne målestok.

Det var interessant at konstatere den divergens, der var mellem skatte- og afgiftsministeren på den ene side og hr. Grünbaum, socialdemokratiets ordfører, på den anden side. Skatte- og afgiftsministeren var positiv, men kom desværre med det forbehold, at først skulle man altså snakke med augustforligets partier om det, man i augustforliget kalder den »rimelig beskatning af kapitalgevinster«. Han var dog åben over for forslaget, og jeg går da ud fra, at når denne samtale har fundet sted og det så viser sig, at man ikke kan blive enig om, hvad en rimelig beskatning er – det spænder jo lige fra centrum-demokraternes ønske om at fjerne enhver form for jord- og ejendomsbeskatning og så til socialdemokratiets i hvert fald principielle ønsker om at forøge beskatningen på dette område – ja, så må man jo henvende sig andetsteds i folketinget, hvis man, som socialdemokratiets ordfører gav udtryk for, finder, at dette forslag sågar ikke er vidtgående nok, idet hr. Grünbaum jo kritiserede, at der først sker beskatning ved ejerskifte, og at der kun er tale om inddragelse af den værdistigning, der sker ud over den almindelige prisstigning. Hvis forslaget altså ikke er vidtgående nok efter socialdemokratiets mening, så vil det være interessant

at se, når socialdemokratiet fremkommer med forslag på dette område, der er mere vidtgående. Det glæder vi os til. Disse forslag må jo komme, når det konstateres, at augustforligets partier indbyrdes ikke kan blive enige om, hvad en rimelig beskatning på dette område er. Så må vi håbe, der bliver anledning til realitetsdrøftelser, som forhåbentlig ikke skal afvente et langvarigt kommissionsarbejde.

Som det også ved tidligere forhandlinger er blevet fremført, er dette forslag et forsøg på at råde bod på, at folketinget begik den store fejl at fjerne grundstigningsskylden i 1965. Hvis man havde bevaret denne grundstigningsskyld, så var en meget stor del af de jordværdistigninger, der siden er sket – det er i massevis af milliarder kroner – blevet inddraget. Så havde man haft en mere dæmpet prisudvikling på jord og fast ejendom og en lavere inflationsgrad. Man havde formentlig også haft en lavere rente. I det hele taget er det på høje tid, at man nu i folketinget råder bod på det, man altså gjorde så galt for 10–11 år siden.

Jeg skal sådan set ikke polemisere mod fremskridtspartiets mærkelige opfattelse af ejendomsretsbegrebet ud fra dets holdning til f. eks. indkomstskatten. Det er igen ved denne forhandling gennem den korte ordførertale fra hr. Dohrmanns side blevet dokumenteret, at for fremskridtspartiet er ejendomsret først og fremmest noget, man har til jord og fast ejendom, mens ejendomsret til éns arbejdsudbytte og i forhold til det er sekundær. Det stempler partiets holdning til indkomstskatten, at man først og fremmest ønsker jordbeskatningen væk og først derefter vil tage fat på indkomstbeskatningen, hvordan man så end vil finansiere de offentlige opgaver.

Jeg kan altså på denne baggrund tilsige mit partis principielt absolut positive medvirken til fremme af forslaget og ganske specielt de intentioner, der ligger bagved.

Waldorff (VS):

Hr. Wilhjelms udtrykte, sidst vi behandlede dette forslag, vores principielle støtte til forslaget, idet vi selvfølgelig har en klar sympati for det, som er hensigten med det, men samtidig klargjorde han, at vi mener, der er en begrænset virkning i det forslag, som her foreligger. Det er selvfølgelig også erkendt fra kommunisternes side, og det skal derfor ikke fremtræde som en kritik her. Når det samtidig bliver frem-

[Waldorff.]

stillet fra socialdemokratiets side, som om virkningerne er meget begrænsede, og det oven i købet af hr. Grünbaum nu igen, et år efter, siges, at der må mere til, så kan man kun undre sig over, at der faktisk ikke er blevet gjort et klap fra socialdemokratiets side. Nu henviser man til, at man snakker med augustforligspartierne om et eller andet, som nok går i den retning. Jeg har indtryk af, at dette med, at man snakker med augustforligspartierne, det er ved at blive en »syltekasse«. Det er en vending, man bruger, hver gang der kommer et eller andet, som man egentlig mener at man som socialdemokrati burde forholde sig konstruktivt til. Så siger man, at det er noget, man snakker med nogle andre om, hvorefter man altså er fritaget for at gå ind i en diskussion om det, der rent faktisk foreligger.

Eftersom forslaget nu har været fremsat så mange gange, så kunne man jo godt have forestillet sig, at der kom et eller andet fra socialdemokratiet, f. eks. et svar på, hvordan man ville skærpe et sådant forslag, så man i højere grad var i stand til at gribe ind over for inflationen.

Ordføreren for forslagsstillerne (Freddy Madsen) (DKP):

Jeg vil gerne takke for, at et flertal af folketingets partier over for dette forslag, som vi har fremsat, har udtrykt deres principielle velvilje. Der ligger vel også deri et tilsagn om, at man er rede til at gøre noget ved det.

Det er rigtigt, som det er sagt flere gange, at vi har fremsat dette forslag adskillige gange før. Det har vi gjort, fordi det er et brændende problem, det er et problem, som – måske også lidt i kraft af, at vi har ført det frem gang på gang – efterhånden også ude i befolkningen bliver anerkendt som et af de væsentlige økonomiske problemer, som trænger til en løsning. Når vi har fremsat forslaget i denne samling, skyldes det også, at under den valgkamp, som vi netop har været igennem, fremgik det jo meget klart på vælgermøderne, at stort set alle kandidater over for vælgerne har erklæret, at de var rede til at gøre en indsats imod spekulationen i jord og fast ejendom. Derfor har vi fundet det passende og rimeligt, også fordi folketingsflertallet har forskudt sig, nok engang at lægge det frem og forsøge på at få omsat de smukke løfter i handling.

Nu er der jo forskellige opfattelser af forslaget. Hr. Grünbaum siger, det er et overordentlig moderat forslag. Det er jeg stort set enig med ham i at det er. Men det er vores opfattelse, at hvis vi virkelig skal have taget hul på disse ting, så bliver vi nødt til – også for at skabe et flertal i befolkningen omkring det – at gøre det på en sådan måde, at vi sikrer, at de almindelige mennesker, som har erhvervet sig jord og fast ejendom, ikke med den hensigt at spekulere i den, men med den hensigt at bruge ejendommen som bolig, også vil have forståelse for de forslag, vi gennemfører, og det tror jeg de vil have for det forslag, vi her har fremsat. Men hvis socialdemokratiet har intentioner i retning af, at man skulle gøre mere ved sagen, ja, så er vi da meget villige til at diskutere de former, hvorunder det kan foregå.

Der er fremhævet forskellige aspekter i det, men der er 3 vigtige ting i denne sag. For det første drejer det sig om formue- og indkomstfordelingen. Det kan jeg såmænd ikke sige bedre, end det blev sagt af hr. Heinesen, da det samme forslag var til behandling i 1974, hvor han ifølge Folketingets Forhandlinger, 1973-74, 2. samling, sp. 4772 sagde:

»... at kapitalgevinsterne og derigennem inflationen ubestrideligt er årsag til social ulighed i formuedannelsen.«

Det andet er spørgsmålet om belastningen af kapitalmarkedet. Det var det, hr. Ib Christensen var inde på, og som vi også har blik for, selv om vi ikke har skrevet det i bemærkningerne. Det er den mest umiddelbare og skadelige virkning, kapitalgevinsterne her har, fordi de bliver realiseret over kapitalmarkedet og presser renteniveauet op. Ca. halvdelen af kapitalmarkedet har direkte forbindelse med realiseringen af de reelle kapitalgevinster på jord og fast ejendom. Det er bl. a. derfor, renteniveauet i Danmark i dag er ca. dobbelt så højt som i andre lande og dobbelt så højt som det var i 1964, da grundstigningsskylden blev opgivet.

De eksisterende lånebegrænsninger har ingen værdi, da private pantebreve alligevel går op til næsten 100 pct.s belåning. Det var bl. a. disse problemer, der var baggrunden for, at Børsen den 1. april i år kunne meddele, at realkreditrådet kræver loft over tinglysninger for at underkaste belåningen af værdistigningerne en tilsvarende begrænsning, som samfundet pålægger bankerne igennem udlånsloftet.

[Freddy Madsen.]

Det tredje problem er spørgsmålet om selve beskatningen af kapitalgevinsterne. Der er snarere tale om en mangel på beskatning, for ifølge bilag nr. 2 til fremskridtpartiets lovforslag nr. L 23 om afskaffelse af kapitalvindingsskatten udgjorde denne i 1975 kun 735 mill. kr. Hvis vi sammenligner med de reelle kapitalgevinster, således som vi har gjort dem op, på 19,2 mia kr., så vil det sige, at beskatningen her kun udgør 4 pct. – den laveste procent, vi overhovedet har på skatteområdet.

Der er her fra mange sider udtrykt sympati for principperne. Det er blevet gjort tidligere. Nu er tiden efter vores mening inde til at gøre noget mere ved det. Også fordi der er en stigende erkendelse ude omkring i befolkningen af, at det skal ordnes på den måde. Lad mig bare henvise til, at i den nye betænkning om en fremtidig landbrugspolitik kræver forbundsformand Toxværd Nielsen fra Slagteriarbejderforbundet og økonomen Harald Hinrich fra Specialarbejderforbundet på side 71 følgende:

«... at der sker en skærpelse af beskatningen af de reelle kapitalgevinster, som kan kombineres med forslag om, at betalingen sker ved, at det offentlige får en prioritet i de solgte ejendomme.»

Der er således en vidtgående og voksende forståelse for, at det er ad den vej, man må påbegynde at gribe ind imod spekulationen i jord og fast ejendom.

Både af skatteministeren og fra anden side er der fremsat kritiske bemærkninger mod dele af lovforslaget. Hr. Ole Olsen rejste også kritik. Det er rigtigt, at der er en række tekniske problemer – som naturligvis også er forbundet med politiske afgørelser – vedrørende den måde, man skal opføre værdistigningerne på, spørgsmålet om fastsættelse af rentefoden og en række andre ting. Det har vi været fuldt ud opmærksomme på, og derfor har vi også sagt, at der efter en grundig udvalgsbehandling må stilles ændringsforslag herom. Det, der er vigtigt, er, at man kommer i gang med problemerne.

Derimod må jeg sige, at jeg er mindre tilfreds med den måde, som skatteministeren vil angribe tingene på. Jeg synes, det er lidt ejendommeligt, at dette lovforslag så at sige skal indgå i de drøftelser, som augustforligspartierne skal have fremover. Bortset fra en enkelt

undtagelse, de radikale, så er det jo ikke just augustforligspartierne, som er gået ind for det, der er det principielle i dette forslag, og med de erfaringer, som vi har fra den seneste tid, hvor regeringen er indgået på forlig netop med augustforligspartierne om at tilsidesætte resultatet af den 16. alm. vurdering og sænke den amtskommunale grundskyld fra 20 til 13 promille i 1978, ja, da har vi ikke megen tillid til, at det netop er på den led, disse ting skal behandles.

Vi mener, der må en reel behandling til nu i folketingets skatte- og afgiftsudvalg, hvor man med dette forslag som grundlag må se på nogle af de tekniske problemer, der kan være, og også se på nogle af de indvendinger, der har været af anden art. Hvis der er krav fra socialdemokratiet om, at forslaget skal skærpes på visse punkter, ja, så vil vi også se med velvilje på det, under forudsætning af at der kan skabes et flertal omkring disse ting.

Hr. Bernhard Baunsgaard refererede nogle tal fra bemærkningerne fra forslaget. Det var nu faktisk ikke bemærkningerne, men den skriftlige fremsættelse, hvilket er noget andet. Det er så at sige en service, som vi har ydet ordførerne her ved at fremføre disse tabeller, som er blevet til på grundlag af skattedirektoratets opgørelse. Det giver noget af forklaringen på, at det netop er blandede forretnings-ejendomme og industriejendomme, der viser fald, for dér kommer naturligvis afskrivningerne med ind i billedet. Men jeg kan forsikre hr. Bernhard Baunsgaard om, at det ikke er vores hensigt, at der skal ydes tilskud på disse områder. Det, det drejer sig om, er at inddrage de reelle værdistigninger og at bremse inflationen og få sænket renten. Det, det drejer sig om, er, at samfundet får andel i disse værdistigninger, som det faktisk har skabt, og som det har krav på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om læreruddannelsen i Grønland.
(Lovforslag nr. L 104. Fremsat 17/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Søren B. Jørgensen (S):

Ved gennemlæsningen af bemærkningerne til lovforslaget og ministerens fremsættelsestale har jeg fået det indtryk, at hvis vi vedtager dette lovforslag, så efterkommer vi samtidig et meget længe næret ønske fra grønlandsk side om, at hele uddannelsen af de grønlandske lærerstuderende fremover foregår i Grønland. Det drejer sig om at ophæve den gældende lovs § 9. Vi i socialdemokratiet kan tilslutte os, at det såkaldte Danmarksår fra og med det nye undervisningsårs begyndelse 1. august i år afskaffes.

Jeg kan tilsige ministeren en velvillig behandling af lovforslaget.

Dohrmann (FP):

Mangelen på grønlandske lærere hænger ganske givet sammen med, at man hidtil har forlangt, at studerende ved Grønlands seminarium skulle påtvinges et års uddannelse i Danmark. Mange af de studerende har allerede på det tidspunkt stiftet familie, og alene det problem har sikkert afholdt mange fra at fuldføre en uddannelse; de er i stedet for hoppet fra.

Om selve værdien af opholdet i Danmark tror jeg ikke der kan siges ret meget. Men dem, man først og fremmest bør tænke på, er naturligvis ikke lærerne, men derimod de børn og unge, som skal undervises. Fremskridtspartiet tror ikke på flotte eksamensbeviser, som fortæller, at læreren har opholdt sig et år i Danmark. Vi har heller ikke den store tro på, at danske lærere, som ikke engang kan sproget, er noget særligt gode for de grønlandske elever. Den første betingelse for, at elever kan lære noget, er nu engang, at de forstår, hvad de bliver undervist i.

Vi mener, at det her foreliggende lovforslag vil øge antallet af grønlandske lærere, og derfor er vi enige med ministeren så langt.

Derimod kan vi ikke tilslutte os ministerens bemærkninger om, at der skal åbnes mulighed for, at de lærerstuderende skal kunne foretage rejser for at orientere sig om, som der står: relevante pædagogiske institutioner. Lærerstuderende skal studere, de skal ikke flakke rundt. Hvis det så endda var sådan, at de selv skulle

betale det – det gør Den rejsende Højskole da trods alt – men det er jo heller ikke meningen her.

Vi vil som sagt støtte forslaget om, at året i Danmark bortfalder, men vi vil ikke medvirke til at forringe uddannelsen ved, at tiden misbruges til mere eller mindre værdiløse studie-ture.

Aksel Pedersen (V):

Da vor ordfører, hr. Poul Hartling, er bortrejst, har jeg lovet at give lovforslag nr. L 104 et par ord med på vejen.

Venstre finder, at den foreslåede lovændring, der er i overensstemmelse med det grønlandske seminariums ønsker og er anbefalet af danske undervisningssagkyndige, må være til gavn for det grønlandske folk. Lovforslagets gennemførelse kræver ingen forøgede bevillinger, men venstre vil i udvalget se på betimeligheden af det halve års praktik i uddannelsesforløbet. Selvfølgelig kan det have en gavnlig virkning på den i Grønland herskende lærermangel, men da uddannelsesforløbet dermed kun bliver 2½ år, kan det nok siges at være lige kort nok.

Ved fjernelsen af det tredje år som et dansk undervisningsår finder venstre, at det frafald, der finder sted ved, at de uddannede lærere tager bopæl i Danmark, vil blive formindsket. Venstre sætter i øvrigt også spørgsmålstegn ved, om det tredje år, hvor der læses under helt anden timeplanlægning, vil give så meget, som et uddannelsesår i Grønland giver.

Da lovforslagets vedtagelse helst skal ske hurtigt, inden det næste hold kursister bliver sendt af sted til Danmark, vil venstre være med til at fremme betænkningssagens mest muligt.

Burgdorf (KF):

Det er ganske kompetente instanser, som har anbefalet dette lovforslag, og jeg er også overbevist om, at sigtet med dette lovforslag er rigtigt. Jeg skal ikke gå ind i dybe betragtninger angående konsekvenserne af, hvad der vil ske, selv om man godt kan have sine tanker om, at der kan komme noget skævt ind i det. Det er f. eks. et spørgsmål, hvor meget de kommende lærere på Grønland lærer af dansk undervejs, og jeg mener dog, at med det fællesskab, vi har de to folk imellem, er det vigtigt, at grønlænderne også kan det danske sprog indgående.

Men hensigten synes at være rigtig med dette